

# KONFLIKTITYÖPAJA

Nuorten konfliktityöpajoja voidaan järjestää mm. kouluissa, nuorisotiloissa ja muissa nuorille tarkoitetuissa vapaa-ajan toiminnoissa. Materiaalit saa myöhemmin myös ruotsiksi ja englanniksi.

Aseman Lapset on aktiivisesti kehittänyt erilaisia konfliktinratkaisumenetelmiä, joista lasten ja nuorten sovittelu on ollut näiden kaikkien kulmakivi.

Suosittellemme konfliktityöpajan videoita kaikille nuorten kanssa työskenteleville ammattilaisille konfliktien puheeksiottamisen tueksi.

Konfliktityöpajoja voidaan järjestää 5.luokasta ylöspäin, mutta harkinnan mukaan materiaalia voi käyttää myös nuoremmilla.

Työpaja voidaan järjestää lyhyempinä 20 minuutin kestoisina keskustelevina infoina tai pidempinä 45-60 minuutin mittaisina oppitunteina. Esimerkiksi lyhyemmissä työpajoissa voidaan katsoa vain konfliktitilanne video ja pidemmissä molemmat videot. Aseman Lapset ja Setlementti ovat tuottaneet videot.

Pidemmissä työpajoissa voidaan puhua aiheesta yhdessä tai nuoret voidaan jakaa pienempiin ryhmiin keskustelemaan keskenään videosta, jonka jälkeen keskusteluja avataan yhdessä. Työpaja työskentelyssä voidaan käyttää tarrallisia muistilappuja, joissa jokainen saa vastata kysymyksiin anonyymisti kiinnittämällä lapun kysymyksen kohdalle esimerkiksi seinällä. Lopuksi käydään läpi vastauksia ja keskustellaan niistä.

## **ALUKSI:**

- **Keitä ja mistä olemme** (jos ryhmä on tuntematon)
- **Mitä tulemme tekemään ja mistä puhumaan**

## **ALOITETAAN:**

- **Mitä tulee mieleen sanasta konflikti?**
- **Mitä konflikti tarkoittaa?** (kahden tai useamman henkilön välillä oleva riita tai erimielisyys, kuten kaveriporukoiden välinen ristiriita. Konflikti voi johtaa rikollisiin tekoihin kuten väkivaltaan tai uhkailuun).

## **KATSOTAAN VIDEO: KONFLIKTITILANNE**

**Kysymyksiä videosta.** Kysymyksiä ei tarvitse käydä järjestyksessä, vaan ne toimivat keskustelun apuna tarvittaessa. Sulkeissa on esimerkki vastauksia.

- **Mitä videossa tapahtui?**
- **Oliko tilanne sellainen mikä voisi oikeastikin tapahtua?**
- **Mitä Suvi olisi voinut tehdä toisin, kun Petra ei vastannut hänen viestiinsä?** (kertoa aikuisille, neuvotella takaisin maksusta esim. eränä yms.)
- **Miten Jasmin toimi väärin?** (mm. hätiköiden puuttui asiaan, joka ei liittynyt häneen ja herätti huudollaan muiden oppilaiden huomion sekä pelästytti Petran)
- **Miksi Jasmin toimi näin?** (kaverin puolustaminen)
- **Olisiko Jasmin voinut puolustaa kaveriaan jollain toisella tavalla?** (Kaveria voi puolustaa ja tukea usealla eri tavalla, kuten mennä yhdessä kertomaan aikuiselle)
- **Olisiko Jasmin voinut toimia toisin?** (esim. aggressiivisuuden sijasta hän olisi voinut kuunnella rauhassa ystäväänsä ja tukea häntä)
- **Mikä johti tappelun syntyyn?** (mm. Jasminin aggressiivisuus ja yleisö edesauttoivat tilannetta)
- **Keitä tilanteeseen liittyi?**
- **Miksi luulette, että Suvi löi melkein heti?** (Suvi meni varmasti paniikkiin ja koki painostusta, kun Jasmin huusi ja muut oppilaat kerääntyivät ympärille huutamaan)
- **Keitä poliisi haluaisi tilanteessa jututtaa tai kuulustella?** (Petra, Suvi ja Jasmin sekä mahdolliset silminnäkijät ja yllyttäjät. Ensin vain Petra oli ongelmassa ja nyt kaikki kolme)
- **Syyllistykö Jasmin johonkin rikokseen?** (Yllyttäminen rikolliseen tekoon, myös yleisössä kannustaneet)
- **Kuinka muut ympärillä olevat olisivat voineet toimia toisin?** (hakea aikuisen paikalle huomattessaan, että on syntymässä mahdollisesti tappelu. Avun hakemisen jälkeen on parempi poistua tai mennä kauemmaksi tilanteesta)
- **Jos tappelussa olisi mennyt jotain rikki tai tullut fyysisiä vammoja, kuka ne olisi korvannut?** (Korvausvelvollisuus on aina ihmisellä itsellään iästä riippumatta. Huoltajilla ei ole velvollisuutta maksaa, mutta he usein tekevät sen, koska lapsella ei ole useinkaan tuloja. Muutoin korvaus odottaa, kunnes lapsi alkaa itse tienaamaan ja summa on saattanut nostaa korkoa sillä aikaa).
- **Mitä seuraamuksia voisi tulla yli 15-vuotiaalle?** (on rikosoikeudellisessa vastuussa ja voi joutua korvausten lisäksi poliisin kuulusteluihin, maksamaan sakkoja sekä saada merkinnän rikosrekisteriin. Alle 18 -vuotiaasta tehdään aina myös lastensuojeluilmoitus)
- **Mitä seuraamuksia voisi tulla alle 15-vuotiaalle?** (ei ole rikosoikeudellisessa vastuussa, mutta on kuitenkin korvausvelvollinen. Lisäksi seuraamuksia voisi olla huoltajien huoli, lastensuojeluilmoitus, yleisesti sosiaaliin ongelmiin joutuminen, mahdollisesti koululta tulevat rangaistukset, kaverisuhteiden katkeaminen, poliisin puhutus)

- **Mitä luulette, saiko Suvi rahojaan takaisin tällä tavalla?**
- **Mikä olisi ollut tehokkaampi ja parempi tapa saada rahat takaisin?**
- **Miten tilanne videolla päättyi?**
- **Miten luulette asian selvittämisen jatkuneen?** (esim. sovittelu, koulun omat toimet, poliisin toimet, yhteys huoltajiin ja lastensuojeluilmoitus yms.)

**KATSOTAAN VIDEO: SOVITTELU.** Ajan ollessa lyhyt (esim. 20-30min) voidaan sovitteluvideo jättää katsomatta ja puhua sovittelusta edellisen konfliktivideon yhteydessä.

**Kysymyksiä videosta.** Kysymyksiä ei tarvitse käydä järjestyksessä, vaan toimivat keskustelun apuna tarvittaessa. Sulkeissa on joitain esimerkki vastauksia.

- **Mitä videosta jäi mieleen?**
- **Onko sovittelu aiemmin tuttua?** (lapsilla ja nuorilla voi olla kokemusta Versosta)
- **Mitä sovittelussa tehdään?** (Keskustellaan syyttämättä ketään ja kohdataan toiset osapuolet, päästään kertomaan oma näkemys)
- **Keitä sovitteluun osallistuu?** (kaksi sovittelijaa, kaikki osapuolet, alaikäisten huoltajat. Paikalla voi myös olla muita aikuisia kuten opettaja tai nuorisotyöntekijä)
- **Mitä tapahtuu ennen sovittelua?** (jokainen kuullaan erikseen luottamuksellisesti ennen yhteistä tapaamista ja saavat kertoa oman näkemyksensä tapahtuneesta)
- **Onko sovitteluun pakko mennä?** (Ei, mutta jos jättää menemättä, se ei poista tekoa tai riitaa. Sovittelussa keskusteleminen on aina hyvästä. Rikosasiassa se voi toimia oikeudenkäynnin sijasta)
- **Mitä jos kokee ettei ole tehnyt mitään väärää ja pitäisi mennä sovitteluun?** (sovittelu on hyvä paikka kertoa oma näkemys ja oikaista väärinkäsitykset sekä selvittää tilanne. Sovittelussa ei ole pakko pyytää anteeksi, mikäli ei halua, vaan sovittelussa tärkeintä on asioiden sopiminen sekä tulevaisuus)
- **Mitä sovittelussa voidaan sopia?** (käyttäytymisestä jatkossa toisiaan kohtaan, tulevaisuudesta yleisesti, korvauksista)
- **Mitä tapahtuu jos sopimusta ei noudata?** (riippuen tilanteesta voidaan asiaa sovittaa uudelleen, asia voi mennä uudelleen poliisin käsittelyyn tai johtaa oikeuteen)
- **Kuka voi tehdä sovittelualoitteen?** (kuka tahansa asiaan kuuluva)
- **Miten sovitteluun pääsee?** (aloitteen voi tehdä kuka tahansa netissä oman paikkakunnan sovittelutoimistoon, nuori voi kysyä apua aikuiselta kotona tai koulussa).

Koulussa saattaa olla myös Verso sovittelua. Poliisi voi myös ohjata rikosasian sovittelutoimistoon soviteltavaksi)

- **Miksi sovittelu on hyväksi?**